Súd:	Okresný súd Lučenec
Spisová značka:	13C/39/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6618205775
Dátum vydania rozhodnutia:	03. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Ján Šulaj
ECLI:	ECLI:SK:OSLC:2019:6618205775.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudcom JUDr. Jánom Šulajom v spore žalobcov: 1/ K. R., Y. XX.XX.XXXX, L. E. C. XXX/X, XXX XX J., štátna občianka SR, 2/ Ľ. L., Y. XX.XX.XXXX, L. E. J. XX/X, XXX XX J.Č., štátny občan SR, 3/ N. V., Y. XX.XX.XXXX, L. E. R.B. XXX, XXX XX R., štátna občianka SR, 4/ N. L., Y. XX.XX.XXXX, L. E. Š. N..B.. Š. XXXX/XX, XXX XX V., štátna občianka SR, všetci v zastúpení Mgr. Ľudovít Paulovič, advokát, so sídlom M. Rázusa 19, 984 01 Lučenec, IČO: 45 021 996 proti žalovaným: 1/ N. Z., Y. XX.XX.XXXX, L. E. I. XX, XXX XX J.Č., štátny občan SR, 2/ KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánkova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, v zastúpení JUDr. Felix Neupauer, advokát, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 37 928 422, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 8.000,- Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pričom v rozsahu plnenia jedného žalovaného povinnosť plniť druhému žalovanému zaniká.

II. Žaloba žalobkyne 1/ v časti o zaplatenie sumy 17.000,- Eur sa z a m i e t a .

III. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í nahradiť žalobkyni 1/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom.

IV. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 7.000,- Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pričom v rozsahu plnenia jedného žalovaného povinnosť plniť druhému žalovanému zaniká.

V. Žaloba žalobcu 2/ v časti o zaplatenie sumy 18.000,- Eur sa z a m i e t a .

VI. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í nahradiť žalobcovi 2/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom.

VII. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 3/ sumu 4.000,- Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pričom v rozsahu plnenia jedného žalovaného povinnosť plniť druhému žalovanému zaniká.

VIII. Žaloba žalobkyne 3/ v časti o zaplatenie sumy 11.000,- Eur sa z a m i e t a .

IX. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í nahradiť žalobkyni 3/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom.

X. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 4/ sumu 6.000,- Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pričom v rozsahu plnenia jedného žalovaného povinnosť plniť druhému žalovanému zaniká.

XI. Žaloba žalobkyne 4/ v časti o zaplatenie sumy 9.000,- Eur sa z a m i e t a .

XII. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í nahradiť žalobkyni 4/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou zo dňa 31.12.2018 sa žalobcovia 1/ až 4/ domáhali od žalovaných 1/, 2/ náhrady nemajetkovej ujmy, pričom uviedli, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec zo dňa 20.03.2018, právoplatným dňa 20.03.2018, č.k.: 2T/162/2017 - 322 bol žalovaný 1/ uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, Tr. zákona, ktorého sa dopustil tým, že dňa 31.12.2016 v čase asi o 09.00 hod. v obci Halič na ceste č. 111/2661 po ulici Mieru viedol osobné motorové vozidlo zn.: VW Polo, EČ: LC:XXXAO v smere od obce Praha na Lučenec, pričom sa plne nevenoval vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, dostatočne nesledoval pohyb chodkyne A. L. prechádzajúcej cez vozovku súvislou chôdzou mimo prechodu pre chodcov, ktorú pravou prednou časťou vozidla zachytil, pričom chodkyňa A. L. utrpela pri nehode mnohopočetné rozsiahle zranenia lebky, mozgu a krčnej chrbtice, ktorým zraneniam dňa XX.XX.XXXX v NsP Lučenec podľahla.

2. Úmrtím neb. A. L. došlo k závažnému zásahu do práva žalobcov 1/ až 4/ na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, a teda do emocionálnej sféry pozostalých žalobcov 1/ až 4/, pričom ujma, ktorá im bola týmto zásahom spôsobená je nenapraviteľná, neodstrániteľná a trvalá a bude ich sprevádzať celý život.

3. V dôsledku protiprávneho konania žalovaného 1/ stratili žalobkyňa 1/ a žalobca 2/ svoju matku, žalobkyňa 3/ svoju sestru a žalobkyňa 4/ svoju starú matku, a teda navždy stratili možnosť rozvíjať citové a rodinné väzby so svojou najbližšou rodinou, čím utrpeli žalobcovia 1/ až 4/ bez akýchkoľvek pochybností veľkú citovú ujmu.

4. Neočakávaným, šokujúcim a náhlym úmrtím neb. A. L. nepochybne došlo k tak závažnému zásahu do práv na ochranu osobnosti pozostalých žalobcov 1/ až 4/ spočívajúcom v zásadnom, nezvratnom a trvalom obmedzení ich súkromného a rodinného života, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže byť namieste.

5. Keďže v § 13 ods. 2 OZ sú vymenované zásahy do osobnosti zakladajúce právo na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch len demonštratívne, a teda môže ním byt' aj iný ako tam uvedený zásah, máme za to, že tragická smrť neb. A. L. v dôsledku dopravnej nehody zapríčinenej žalovaným 1/ bezpochyby je takýmto závažným zásahom do práva na ochranu osobnosti odôvodňujúcim priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

6. Motorové vozidlo, ktoré v čase dopravnej nehody viedol žalovaný 1/ bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/, a to Poistnou zmluvou č. XXXXXXXXXX.

7. Povinnosť nahradiť spôsobenú škodu a nemajetkovú ujmu má teda nielen žalovaný 1/ ale aj žalovaný 2/ ako poisťovateľ. Pozostalí žalobcovia 1/ až 4/ majú pritom podľa § 15 Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobené prevádzkou motorového vozidla a zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o PZP“) právo domáhať sa náhrady priamo aj proti žalovanému 2/ ako poisťovateľovi.

8. Žalobcovia 1/ až 4/ sú toho názoru, že žalovaný nárok, nemajetková ujma, spočívajúca v neoprávnenom zásahu do osobnostných práv blízkej osoby pozostalej po obeti dopravnej nehody, je predmetom povinného zmluvného poistenia, ako jeho rozsah ustanovuje § 4 ods. 2 zákona o PZP. Zákon o PZP pritom ustanovuje, že poistený má právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodeným škodu na zdraví a náklady pri usmrtení.

9. Za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch považujeme pre žalobkyňu 1/ sumu 25.000,-€, pre žalobcu 2/ sumu 25.000,-€, pre žalobkyňu 3/ sumu 15.000,-€, pre žalobkyňu 4/ sumu 15.000,-€.

10. V súvislosti s uplatnenou výškou náhrady nemajetkovej žalobcovia 1/ až 4/ poukazujú jednak na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá ujma je nenapraviteľná a bude sprevádzať pozostalých žalobcov 1/ až 4/ po celý zvyšok jej života, a jednak aj na samotné okolnosti prípadu a to najmä hrubé porušenie viacerých dôležitých povinností žalovaným 1/, ktoré viedli k tragickej dopravnej nehode a zapríčinili stratu najbližšej osoby pre pozostalých žalobcov 1/ až 4/.

11. Žalovaný 1/ sa k žalobe písomne vyjadril podaním zo dňa 25.01.2019, v ktorom uviedol, že žalobu neuznáva v celom rozsahu. Žalobcovia sa žalobou domáhajú od žalovaných náhrady nemajetkovej ujmy, ku ktorej malo prísť v dôsledku usmrtenia nebohej A. L. pri dopravnej nehode zo dňa 31.12.2016. Je pravdou, že bol účastníkom tejto dopravnej nehody, nakoľko v čase vzniku predmetnej dopravnej nehody šoféroval vozidlo, ktoré zachytilo neb. A. L., ktorá v tom čase prechádzala cez vozovku mimo priechodu pre chodcov, a ktorá následkom tejto nehody v nemocnici podľahla. Za tento skutok bol uznaný za vinného Okresným súdom Lučenec pod sp. zn. 2T/162/2017, a bol mu uložený trest. Nakoľko v trestnom konaní bolo preukázané, že nebohá A.. L. sa výrazným spôsobom podieľala na vzniku samotnej dopravnej nehody, a to tým, že sama porušovala pravidlá cestnej premávky prechádzaním cez vozovku mimo priechod pre chodcov, je toho názoru, že aj samotné konanie nebohej je nutné zohľadniť pri posudzovaní nároku žalobcov na prípadnú nemajetkovú ujmu. V trestnom konaní bolo preukázané, že chodkyňa mohla zrážke zabrániť, ak by brala ohľad na prichádzajúce vozidlo a nevošla by do jazdnej dráhy mimo priechod pre chodcov. žalovaný uviedol, že aj samotný trestný súd pri rozhodovaní o jeho vine a treste prihliadol na vyššie uvedené skutočnosti spoluzavinenia samotnej poškodenej neb. A. L.. Žalovaný zastáva názor, že žalobe nie je možné vyhovieť z dôvodu, že nie sú dané podmienky na aplikáciu § 13 ods. 2 OZ, nakoľko žalobcovia v žalobe žiadnym spôsobom neuviedli, akej nemajetkovej ujmy sa im malo dostať v dôsledku úmrtia neb. A.. L.. Žalobcovia len všeobecne v žalobe uviedli, že im mala vzniknúť nemajetková ujma, pričom žiadnym spôsobom nepreukázali tieto svoje tvrdenia. Zo žaloby nie je zrejmé, či žalobcovia žili s nebohou A.. L. v spoločnej domácnosti, či boli odkázaní na výživu od nej a podobne. Z uvedeného dôvodu preto namieta žalobcami uplatnený nárok a z dôvodu opatrnosti namieta aj výšku uplatneného nároku. V prípade, ak bude mať súd žalobu žalobcov za dôvodnú, žiada aby súd prihliadol na vážnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých došlo k tejto dopravnej nehode. V prípade ochrany osobnosti podľa § 13 OZ je potrebné aplikovať sankcie tak, ako ich uvádza zákon, a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je možné priznať len vtedy, ak aplikácia podľa § 13 ods. 1 OZ nie je možná. Pri ochrane osobnosti podľa § 13 OZ by mal súd aplikovať sankcie tak, ako ich pri nemajetkovej ujme pripúšťa zákon, a aby sa súd riadil aj zásadou primeranosti. Zásada primeranosti hovorí o tom, že sankcie pri nemajetkovej ujme možno použiť len v poradí, v akom ich uvádza zákon a bez ohľadu na to, akej sankcie sa domáhajú dotknuté osoby. Z tohto dôvodu súd, ktorý rozhoduje o prísnejšej sankcii, musí podrobne a zrozumiteľne zdôvodniť, prečo neuložil niektorú z miernejších sankcií. V tomto smere poukazuje na rozhodnutie NS ČR z 14.11.2007, sp. zn. 30Cdo/332/2007, ktoré okrem iného hovorí, že požadovaná sankcia za nemajetkovú ujmu musí zodpovedať aj obsahu neoprávneného zásahu. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch by mala byť až krajným a výnimočným riešením a pri aplikovaní § 13 ods. 2 OZ musí mať súd za preukázané, že sú tu okolnosti dosvedčujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 OZ, a to z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcom. Vzhľadom na uvedené je toho názoru, že nárok žalobcov na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je dôvodný a je potrebné, aby bola prípadná nemajetková ujma žalobcov v konaní riadne preukázaná. V opačnom prípade navrhuje súdu žalobu v celosti zamietnuť. Zároveň ale súhlasí so žalobcami, že v zmysle § 4 ods. 2 zákona o PZP je prípadná nemajetková ujma krytá z povinného zmluvného poistenia motorového vozidla, ktorým bola spôsobená škoda na zdraví nebohej A. L.. V čase vzniku dopravnej nehody malo vozidlo V., ktoré uvedeného dňa šoféroval, a ktorým bola spôsobená škoda na zdraví nebohej, riadne uzatvorené povinné zmluvné poistenie u žalovanej 2/, a preto prípadný súdom priznaný nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch by mala v plnom rozsahu hradiť len žalovaná 2/ ako poisťovateľ predmetného vozidla. V tomto smere navrhuje, aby žalovaná 2/ predložila do konania Poistnú zmluvu č. XXXXXXXXXX/XXXXXXXXXX k vozidlu s ŠPZ: V., platnú ku dňu 31.12.2016. V tomto smere poukazuje na judikát Najvyššieho súdu uverejnený v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod číslom R 61/2019, a to rozsudok NS SR z 31.07.2017 pod sp. zn. 6MCdo 1/2016, podľa ktorého bolo jednoznačne Najvyšším súdom SR konštatované, že škodou v zmysle zákona o PZP je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv

pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, a preto v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Týmto rozhodnutím bola odstránená nejednotnosť súdov pri posudzovaní, či v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy je poisťovňa v zmysle zákona o PZP pasívne legitimovaná.

12. Žalovaný 2/ sa k žalobe písomne vyjadril podaním zo dňa 21.01.2019, v ktorom uviedol, že uplatnený nárok žalobcov voči žalovanému 2/ neuznáva v celom rozsahu a považuje ho za neoprávnený a bez právneho základu. Žalobou sa žalobcovia domáhajú zaplatenia sumy vo výške 85.000,- € z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá im mala byť spôsobená zavineným konaním žalovaného 1/, ktorý dňa 31.12.2016 spôsobil dopravnú nehodu, dôsledku ktorej došlo sprostredkovane k zásahu do osobnostných práv žalobcov. Vzhľadom na skutočnosť, že vozidlo, ktoré viedol žalovaný 1/, a ktorým bola spôsobená nehoda, bolo u žalovaného 2/ poistené podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, uplatnili si žalobcovia nárok aj priamo voči žalovanému 2/. Čo do otázky pasívnej vecnej legitimácie poisťovateľov je potrebné poukázať na rozhodnutie ÚS zo dňa 20.01.2011, IV. ÚS 60/2010 v ktorom uvádza: „Z rozsudku ESĽP Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 06. decembra 2007 vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštancie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštancia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. (...) K odchylnej judikatúre všeobecných súdov a k jej zjednocovaniu sa už ústavný súd opakovane vyslovil (IV. ÚS 342/2010, IV. ÚS 209/2010), keď uviedol, že právny poriadok Slovenskej republiky upravuje mechanizmus zabezpečujúci koherentnosť judikatúry v § 22 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch. Tento mechanizmus spočíva v inštitúte zverejňovania súdnych rozhodnutí zásadného významu najvyšším súdom a v inštitúte prijímania stanovísk k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov plénom najvyššieho súdu alebo príslušným kolégiom najvyššieho súdu.“. K tomuto viď Uznesenie NS SR z 05.12.2013, sp.zn. 3 Cdo 18/2013, v zmysle ktorého „Osobitný proces, výsledkom ktorého bolo publikovanie rozhodnutia najvyššieho súdu v zbierke ako R 111/1998, priznáva tomuto rozhodnutiu osobitný význam. Výklad najvyššieho súdu, ktorý v ňom podal, nie je síce právne (de iure) záväzný, fakticky (de facto) má ale vysokú vecnú autoritu. I keď judikatúra najvyššieho súdu nie je formálne záväzná, ipso iure normatívnu silu má, a to tak vo vertikálnej línii (voči súdom nižších stupňov), ako aj v horizontálnej línii (medzi jednotlivými senátmi a kolégiami najvyššieho súdu navzájom). Nemožno prehliadať podstatný rozdiel medzi rozhodnutím nepublikovaným v zbierke (ďalej len „nepublikované rozhodnutie“) a rozhodnutím, ktoré bolo na podklade zákonom určenej procedúry navrhovania a schvaľovania osobitným orgánom najvyššieho súdu uverejnené v zbierke (ďalej len „publikované rozhodnutie“). Pokiaľ nepublikované rozhodnutie najvyššieho súdu vyjadruje názor členov senátu (resp. väčšiny členov senátu) najvyššieho súdu v individuálne ním prejednávanej veci, názor vyjadrený v publikovanom rozhodnutí je zároveň zovšeobecňujúcim názorom (relevantnej väčšiny) členov kolégia najvyššieho súdu, ktoré vždy tvorí viacero senátov. Názor vyjadrený v nepublikovanom rozhodnutí sa v tomto zmysle prípadne (ak vec prejednávajúci senát dospeje k záveru, že sú pre to splnené podmienky) môže odkloniť či odchýliť od názoru vyjadreného v publikovanom rozhodnutí, tým ale ešte bez ďalšieho nedochádza k „prekonaniu“ názoru, na ktorom spočíva publikované rozhodnutie. 19 3 Cdo 18/2013 O „prekonaní“ (relevantnom zavŕšení procesu odklonenia sa od) názoru vyjadreného v publikovanom rozhodnutí možno hovoriť iba vtedy, ak je toto „prekonanie“ výsledkom v zákone predpísaného postupu najvyššieho súdu (§ 21 ods. 3 písm. a/ a b/ a § 22 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Keďže právny názor najvyššieho súdu publikovaný pod R 111/1998 nebol dosiaľ vo vyššie uvedenom zmysle „prekonaný“, nebol ani v preskúmavanej veci daný dôvod pre jeho nezohľadnenie.“. Vo svetle vyššie uvedeného si potom dovoľujeme súd upozorniť na publikovaný Rozsudok NS SR z 26.09.2013, sp. zn. 3 Cdo 176/2012, zverejnený v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 9/2014 pod číslom 127, t.j. R 127/2014, v ktorom NS SR uvádza: „treba mať ma zreteli to, že režim ochrany osobnosti je postavený na princípe zodpovednosti pôvodcu zásahu za ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach, ako aj to, že nároky vyplývajúce z neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti sú podľa platnej právnej úpravy pojmovo odlišné od nárokov na náhradu škody. Platná právna úprava dôsledne rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti upraveným v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a právom na náhradu škody. Medzi týmito inštitútmi je pojmová aj obsahová odlišnosť. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo rýdzo osobnej povahy, ktoré

je úzko späté s osobnosťou človeka a jej prejavmi. Na rozdiel od toho, právo na náhradu škody je právo majetkovej povahy, ktoré môže patriť tak fyzickej ako aj právnickej osobe a nemá absolútnu, ale len relatívnu povahu. Zásadný rozdiel je aj medzi nahradením nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhradou škody ako majetkovej ujmy - pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol zásah vyvolať, v prípade škody treba jej výšku vyčísliť a preukázať. Právo na náhradu škody a právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby podľa platnej právnej úpravy teda predstavujú dve celkom samostatné práva, ktoré sú podmienené rôznou sférou ochrany zabezpečovanej Občianskym zákonníkom (porovnaj tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. apríla 2011 sp. zn. 4 Cdo 168/2009).“. Obdobne potom poukazujeme aj na Uznesenie ÚS I. ÚS 137/07 z 23. augusta 2007, v ktorom sa ÚS v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou všeobecných súdov, ktoré dôvodili, že „Keďže zákon o zodpovednosti štátu (v našom prípade Zákon o PZP, pozn. Žalovaného v 2. rade) bližšie nedefinuje pojem škody a ani neupravuje rozsah jej náhrady, je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 Občianskeho zákonníka) a škodu chápať vo všeobecnosti ako ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a je napraviteľná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. (...) Keďže v zmysle uvedených skutočností štát nezodpovedá za nemajetkovú ujmu, žaloba musela byť zamietnutá.“ A ďalej „Podľa názoru krajského súdu škoda (ako kategória občianskeho práva) sa v ustálenej súdnej praxi chápe ako ujma, ktorá nastala (prejavuje sa) v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t.j. peniazmi a je (ak nedochádza k naturálnej reštitúcii) napraviteľná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňazí, pričom skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré by bolo treba vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do predchádzajúceho stavu. Z takto vymedzeného a chápaného pojmu škody, resp. skutočnej škody vyplýva, že za škodu, resp. skutočnú škodu nemožno považovať aj ujmu vzniknutú pôsobením na telesnú a psychickú integritu poškodeného, s výnimkou prípadov, kedy možno podľa výslovného ustanovenia zákona poskytnúť i tzv. materiálnu satisfakciu (peňažné zadosťučinenie). Takto podľa § 444 Občianskeho zákonníka pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia. Podľa § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka má fyzická osoba právo domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo zadosťučinenie dostačujúce najmä pre to, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Napokon podľa § 442 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri škode spôsobenej niektorým trestným činom korupcie sa uhrádza aj nemajetková ujma v peniazoch. Najmä toto posledné ustanovenie je dostatočným argumentom pre záver, že za škodu, resp. skutočnú škodu nemožno považovať aj nemajetkovú ujmu oceniteľnú peniazmi, lebo ak by to tak bolo, potom by ustanovenie § 442 ods. 2 Občianskeho zákonníka bolo nadbytočné (obdobne ako je tomu pri § 16 OZ, pozn. Žalovaného v 2. rade), keďže nemajetkovú ujmu v peniazoch by bolo možné uhrádzať už podľa § 442 ods. 1.“. Keďže od roku 2001 nedošlo k žiadnej zmene relevantnej vnútroštátnej právnej úpravy, nie je absolútne legitímny dôvod na zmenu výkladu príslušných zákonných ustanovení a ad hoc rozširovanie účelu Zákona o PZP a jeho cieľov oproti tým, ktoré boli celkom jednoznačne a nesporne zamýšľané a stanovené samotným zákonodarcom. Opačný postup potom nie je možné vyhodnotiť inak, ako snahu „zhojiť“ nečinnosť zákonodarcu priamou aplikáciou smerníc EÚ. S poukazom na argumentáciu žalovaného 2/ k otázke jeho pasívnej vecnej legitimácie v predmetnom konaní (jej absencie) žalovaný 2/ si dovoľuje uviesť, že v prípade, ak by aj teoreticky pripustili, že pod pojem škody na zdraví podľa Zákona o PZP by bolo možné subsumovať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, bolo by zo strany súdu nevyhnutné dôsledne sa zaoberať atribútmi vzniku zodpovednosti za škodu, t.j. protiprávnosťou konania, vznikom škody v dôsledku protiprávneho konania, a príčinnou súvislosťou medzi nimi, a to vo vzťahu k žalovanému 2/, a v kontexte celého Zákona o PZP, ktorý je ako celok koncipovaný na náhradu výlučne škodových nárokov. K otázke príčinnej súvislosti pritom NS SR v Rozsudku z 29.03.2007 sp.zn. 3 Cdo 32/2007 uviedol, že „Ani vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nesprávnym úradným postupom (v našom prípade poistnou udalosťou, pozn. žalovaného 2/) a škodou zákon č. 58/1969 Zb. (v našom prípade Zákon o PZP, pozn. žalovaného 2/) nevysvetľuje. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie

je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992). Príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom (porovnaj R 7/1979). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť" pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušený; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahu ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu." (mutatis mutandis Rozsudok NS SR z 30.07.2009 sp.zn. 1 Cdo 129/2008, Rozsudok NS SR z 30.06.2010 sp.zn. 5 Cdo 126/2009, Rozsudok NS SR z 31.07.2012 sp.zn. 6 Cdo 89/2011, Uznesenie NS SR z 23.04.2014 sp.zn. 6 MCdo 7/2013 atď.). V tejto súvislosti potom žalovaný 2/ poukazuje na Rozsudok NS SR z 30. januára 2007, sp. zn. 2 Cdo/73/2006, uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 61/2008, v zmysle ktorého, „príčinná súvislosť medzi poškodením zdravia žalobcov a protiprávnym konaním žalovaného nie je daná, ak poškodenie zdravia spočíva v udalosti, ktorá je už sama o sebe následkom protiprávneho konania žalovaného. O takýto prípad ide aj vtedy, ak poškodenie zdravia žalobcov bolo výsledkom ich reakcie na smrteľný úraz ich syna." (rovnako napr. R 7/1979). Uvedený princíp je obdobne premietnutý aj priamo v § 5 ods. 1 písm. h) Zákona o PZP, v zmysle ktorého „poistiteľ nenahradí za poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu, ktorej vznik nie je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou.". Vzhľadom na skutočnosť, že poistnou udalosťou je Dopravná nehoda, a zásah do osobnostných práv žalobcov mal nastať sprostredkovane v dôsledku reakcie na následky tejto dopravnej nehody, neexistuje vo vzťahu k žalobcom a uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčinná súvislosť s poistnou udalosťou ako takou v zmysle § 5 ods. 1 písm. h) Zákona o PZP, a vo vzťahu k žalovanému 2/. Aj toto je opäť len jedným z mnohých mement toho, že úmyslom a cieľom zákonodarcu pri koncipovaní Zákona o PZP nebolo krytie iných ako výlučne škodových nárokov. V konečnom dôsledku na podporu vyššie uvedených záverov žalovaný 2/ poukazuje na Rozsudok ESD zo dňa 10.12.2015 vo veci C-350/14 Lazar, v ktorom ESD v otázke ujmy pozostalých súvisiacej s úmrtím osoby pri dopravnej nehode, túto opakovane a na viacerých miestach označuje ako „nepriame následky tejto nehody", pričom „škodu (priamu, pozn. žalovaného 2/) predstavuje ujma na zdraví s následkom smrti dcéry pána Lazara. Ujmu, ktorú utrpeli jej rodinní príslušníci, treba ako takú považovať za nepriame následky nehody.". Z vyššie uvedených dôvodov preto má za to, že aj v prípade teoretického akceptovania premisy, že pod škodu na zdraví je možné extenzívnym výkladom zahŕňať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, je potom poistiteľ, priamo zo Zákona o PZP de facto aj de iure oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu), a to práve z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou, kde Žalobcovia sú vo výsledku až sekundárnou obeťou dopravnej nehody. Žalovaný 2/ považuje za absurdné, aby sa tak pri výklade „škody" všeobecne aplikovali „čerešničky" a súdy ich bez ďalšieho nekriticky akceptovali, ale je potom potrebné k týmto nárokom ako k škode pristupovať v celku a so všetkými, nie len pre žalobcov vo všeobecnosti pozitívnymi dopadmi. Vzhľadom na všetku vyššie uvedenú právnu argumentáciu, s poukazom na v súčasnosti platný a účinný Zákon o PZP, OZ, teóriu práva ako aj relevantnú judikatúru, máme za to, že voči žalovanému 2/ je žaloba podaná neoprávnene a bez právneho základu, nakoľko žalovaný 2/ nie je podľa Zákona o PZP pasívne legitimovaný vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy, a keby aj bol, nie je povinný takéto nároky hradiť z titulu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou. Vo svetle týchto skutočností preto navrhuje, aby súd žalobu voči žalovanému 2/ zamietol.

13. Písomným podaním zo dňa 08.02.2019 sa žalovaný 1/ vyjadril k vyjadreniu žalovaného 2/, pričom uviedol, že žalovaný 2/ vo svojom vyjadrení poukazuje na mnohé rozhodnutia súdov SR, podľa ktorých nie je možné nemajetkovú ujmu žalobcov zahrnúť pod krytie zákona o PZP. S názorom žalovaného 2/ rozhodne nesúhlasí. Žalovaný 2 / ďalej poukazuje na rozdielnu rozhodovaciu prax ohľadne posudzovania nemajetkovej ujmy ako škody podľa zákona o PZP. Je pravdou, že rozhodovacia prax slovenských súdov pri posudzovaní, či je možné nemajetkovú ujmu posudzovať ako škodu v zmysle zákona o PZP, bola donedávna nejednotná, avšak v poslednom čase sa judikatúra vyvíja len jedným smerom, a to, že nemajetková ujma je škodou v zmysle zákona o PZP, a preto poisťovne sú pasívne legitimované na konanie o takýchto nárokoch. Opätovne poukazuje na rozsudok NSSR, sp. zn. 6MCdo/1/2016 z 31.07.2017, z ktorého vyplýva, že škodou pre účely zákona o PZP je aj nemajetková ujma spôsobená zásahom do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, a že v spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Z uvedeného dôvodu nesúhlasí s vyjadrením žalovaného 2/ o

vylúčení nemajetkovej ujmy z krytia škôd v zmysle zákona o PZP a má za to, že žalovaný 2/ je pasívne legitimovaný na toto konanie. Účelom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla. Ak usmrtenie pri dopravnej nehode vyvolá nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť krytá systémom povinného zmluvného poistenia. Za predpokladu, že by platil výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu zákona (gramatický výklad), teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy nemala byť krytá systémom povinného zmluvného poistenia, prinášalo by to značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto majetkovú ujmu. Takéto dôsledky sú nežiaduce, a preto je potrebné použiť rozširujúci výklad pojmu škoda pre účely zákona o PZP tak, že do neho patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a teda že aj táto náhrada je krytá systémom povinného zmluvného poistenia. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov nemožno opomínať ich účel, pričom platí, že súd nie je viazaný doslovným znením zákona. Súd sa od doslovného znenia zákona musí odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku systematická súvislosť a pod. Z uvedeného dôvodu považuje argumentáciu žalovaného 2/ za už neaktuálnu s úmyslom vyhnúť sa prípadnému plneniu z povinného zmluvného poistenia. Vzhľadom na vyššie uvedené má za to, že žalovaný 2/ je pasívne legitimovaný na konanie o náhrade nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla žalobcom, a navrhuje súdu v prípade, ak bude mať žalobu žalobcov za dôvodnú, aby na úhradu zaviazal len žalovaného 2/. Žalobu žiada voči nemu zamietnuť. Žalovaný na pojednávaniach súdu sa pozostalým po nebohej A. L. ospravedlnil, vysvetlil dôvody, pre ktoré tak neučinil v trestnom konaní, pričom uviedol, že na poslednom pojednávaní v trestnej veci vyjadril ľútosť, ospravedlnil sa, ale príslušníci rodiny, ktorí sú stranami sporu tam neboli.

14. Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom žalobcov K. R., Ľ. L., N. V. a N. L., výsluchom svedkov Q. L., K. R.B., N. E. a I. V., prečítaním úmrtného listu č.l. 9, rodných listov č.l. 10-13, lustrácia v registri poisťovateľov EČV č.l. 14, z pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec sp. zn. 2T/162/2017 rozsudok č.k. 2T/162/2017-322, záver Znaleckého posudku súdneho znalca Ing. Z. R. pod č. 8/2017 a zistil tento skutkový stav:

15. Z úmrtného listu zo dňa 04.01.2017 (č.l. 9) je zrejmé, že A. L., rod. S. zomrela dňa XX.XX.XXXX.

16. Z rodného listu K. L. (č.l. 10) je zrejmé, že jej matkou bola neb. A. L..

17. Z rodného listu Ľ. L.A. (č.l. 1) je zrejmé, že jeho matkou bola neb. A. L..

18. Z rodného listu N. S. (č.l. 11) je zrejmé, že sa narodila 01.05.1949 rodičom - otcovi L. S. a matke R. Z..

19. Z rodného listu N. L. (č.l. 12) je zrejmé, že sa narodila 14.01.2000 rodičom - otcovi K. L. a matke N. E..

20. Žalobkyňa 1/ K. R. na pojednávaní dňa 08.04.2019 uviedla, že celá situácia je pre ňu ťaživá čo i len si spomenúť na ňu, pretože udalosť sa odohrala na Silvestra, keď sa celá rodina tešila, že sa stretne, pripravovalo sa silvestrovské posedenie, za týmto účelom pricestovala jej dcéra z Talianska a taktiež syn, ktorý mal v čase nehody 12 rokov a bol si so starou mamou veľmi blízky sa na to tešil. Uviedla, že poškodená A. L. bola samostatná, aktívna, sama sa vedela o seba postarať, starala sa o políčko v záhrade, chodila si sama nakupovať, s menovanou bola fakticky v každodennom kontakte, poškodená jej zvykla pomáhať aj v podnikateľskej činnosti, keďže žalobkyňa prevádzkovala obchod v obci Halič. V kontakte s poškodenou bola v tak osobnom alebo telefonickom, fakticky každodenne, buď chodila poškodená ku nej alebo naopak, ona navštevovala poškodenú. Žalobkyňa sa vyjadrila taktiež k vzťahu žalobcu 2/ Ľ. L., ktorý je jej bratom k poškodenej A.V. L. (matke), tento vzťah hodnotila ako veľmi dobrý, celá rodina dobre vychádzala, žila družne, navzájom sa navštevovala. Celú situáciu žalobkyňa doteraz znáša ťažko, pretože prišla o človeka, ktorý bol dovtedy samostatný, s ktorým bola v denno-dennom kontakte a preto jej veľmi chýba. Rodinné stretnutia od tragického úmrtia poškodenej nie sú také ako zvykli bývať, pretože sa nesú v spomienkach a taktiež ich frekvencia už nie je tak častá. Miesto nehody má denno-denne na očiach, aj keď sa ho snažia obchádzať, chodia inými cestami. Žalobkyňa rovnako dobre hodnotila aj vzťah poškodenej A. L. k sestre N. V. (žalobkyni v 3.rade), pretože s touto bola ako z dvoch ešte žijúcich súrodencov v blízkom kontakte, navštevovali sa, telefonovali si, príležitostne zvykla poškodená aj u sestry N. V. prespávať. Kontakty boli pravidelné pri príležitosti rodinných jubileí a rovnako tomu bola aj vo vzťahu k žalobkyni v 4. rade, ktorá je dcérou už zosnulého brata. Poškodená sa snažila

žalobkyni v 4. rade ako vnučke vynahradiť stratu otca, uviedla, že síce neboli v každodennom kontakte, ale stretávali sa pri príležitosti rodinných osláv, chodili spolu na hrob otca N. L. a syna A. L..

21. Žalobca 2/ Ľ. L. na pojednávaní dňa 08.04.2019 uviedol, že vzťah k tragicky zosnulou matkou A. L. bol veľmi dobrý. Vrátila sa ešte do detských čias, uviedol, že rodičia nežili v harmonickom manželstve, lebo otec obľuboval alkohol, čo bol aj dôvod dramatického rozvodu medzi rodičmi. Po rozvode žalobca mohol mať okolo 20 rokov sa riešila otázka bývania matky, pretože žalobca žil v Haliči, sestra (žalobkyňa v 1. rade) si postavila dom taktiež v Haliči a tretí brat sa odsťahoval do Lučenca, tento spočiatku žil s mamou, potom sa osamostatnil, mama žila sama a preto znova vyvstala otázka po čase, kde bude mama bývať, preto sa rozhodlo, že sa jej zakúpil jednoizbový byť v Haliči, kde bola v pravidelnom kontakte tak s ním, ako aj s jeho sestrou (žalobkyňou v 1.rade) a jej rodinou. Osobitne veľmi dobrý vzťah bol so žalobkyňou v 1.rade a jej synom, pretože to bol posledný vnuk a na toho sa doslova mama tešila, bola s ním každodennom kontakte, starala sa o neho. Žalobca v 2.rade z tohto dôvodu sa stretával najmä s matkou počas víkendov, v piatok ju zvykol zobrať, išli do záhrady, grilovalo sa niečo, zvykla prísť rodina sestry, R., taktiež neter N. L., ešte vtedy so žijúcim otcom a jeho partnerkou. Taktiež keď mama mala zdravotné problémy, pretože mala problémy so srdcom, absolvovala operáciu a bol jej zavedený kardiostimulátor, tak jej poskytovali pomoc v čase keď sa vrátila z operácie, starali sa o ňu, napriek tomu, že ona bola a snažila sa byť aktívna. Pravidelne chodili na kontroly do kardiocentra ešte aj s jeho exmanželkou, kde sa cestou zvykli zastaviť v Korytárkach u sestry N. V., resp. na hroboch svojich rodičov v Hriňovej. Vo vzťahu poškodenej A. L. a jej sestry N. V. žalobca uviedol, že vzťah bol dobrý, sestry boli v kontakte, rovnako aj vo vzťahu k N. L., teda žalobkyni v 4.rade, tento vzťah bol veľmi dobrý najmä po smrti otca, ale aj z dôvodu, že neter nebola v kontakte so svojím starým otcom, toto chcela všetko A. L. vynahradiť nie finančne, pretože mala nízky dôchodok, ale skôr tým stretávaním sa, prázdninami a pod.

22. Žalobkyňa 3/ N. V. na pojednávaní 08.04.2019 uviedla, že so sestrou mala veľmi dobrý vzťah od mališka, pretože vyrastali samy s mamou, otec im zomrel, keď ona mala štyri roky a sestra dvanásť. Takže od mališka mali k sebe veľmi blízko a tento vzťah sa prenášal celým im životom či už od počiatku keď mali deti a následne keď mali vnukov. Navštevovali sa, či už sestra chodila za ňou do Korytárok, alebo ona sa zastavila v Haliči. Ešte predtým keď žila sestra s exmanželom v Dáľovciach, tak chodili na návštevy tam. Žalobkyňa vedela, že poškodená sa tešila z najmladšieho vnuka, tešila sa z toho, že už má pravnúčika, nakoľko syn Ľ. L. je už starým otcom. Stretávali sa na rodinných oslavách, či to už bolo počnúc svadbami, narodeninami a pod., zvykli si telefonovať a rozprávať sa o prakticky všetkých veciach. Telefonovali si aj trikrát do týždňa a tak raz do mesiaca sa aj stretávali, pretože buď deti doviezli poškodenú ku nej alebo niekedy zvykla aj prespať alebo na oplátku ju odviezli do Haliče. Smrť sestry ju zronila, pamätá si, že to bolo na Silvestra, pripravovala sa na silvestrovský večer, keď je zavolal synovec, že sestra umrela. Od vtedy jej veľmi chýba a dala za ňu slúžiť aj omšu, rovnako aj na druhé výročie jej smrti a pravidelne chodí na jej hrob, keď je Pamiatka všetkých svätých, tak tam bola. Rovnako sa zastaví cestou do Haliče, kde chodí navštíviť rodinu a pravidelne sa zastavuje aj na cintoríne. Ešte po samotnej nehode mala také nutkanie, že jej zavolá, pretože nevedela nejako pochopiť, že sestra už nežije a myslela si, že predsa len ona ešte žiť musí. Vo vzťahu k žalobcom uviedla, že poškodená zbožňovala svoje deti, svojich vnukov, ako aj pravnukov a vzťah s nimi mala veľmi dobrý, dokonca aj s exmanželkou žalovaného v 2.rade Ľ. L., teda svojou bývalou nevestou.

23. Žalobkyňa 4/ N. L. na pojednávaní 06.05.2019 uviedla, že so starou mamou A. L. mala veľmi dobrý vzťah už od detstva, pravidelne sa navštevovali, či už keď stará mama chodila do Lučenca, alebo ona so svojou mamou a otcom ešte keď žil chodili za starou mamou, navštevovali sa pri príležitostí menín, narodenín, stretávali sa keď bol jarmok v Haliči pravidelne. Keďže jej mama chodila za prácou do Rakúska v dvojtýždenných turnusoch, tak prakticky každé dva týždne chodili starú mamu navštevovať a starká ich zvykla aj volať, chodili na obedy ku nej, potom sa zvykli zastaviť u žalobkyne v 1.rade K. R., zvykli chodiť aj na cintorín spoločne a pod. O tom ako sa konkrétne o tragickom zosnutí starej mamy dozvedela žalobkyňa uviedla, že si na to už nespomína, pretože dosť bola vtedy vo veľkom šoku, vie, že volala teta K. (žalobkyňa v 1.rade) jej mame a telefonicky sa dozvedeli o tom, išli následne do nemocnice, kde sa túto správu o tragickom zosnutí dozvedeli, vtedy sa necítila veľmi dobre, prakticky to celé preplakala a tú stratu pociťuje stále, o to viac, že keď jej zomrel predtým otec, tak o to viac.

24. Svedkyňa Q. L. na pojednávaní 06.05.2019 uviedla, že je exmanželkou žalobcu v 2.rade Ľ. L., s rodinou však vychádza, aj s exmanželom, stále dobre, nejaké vážnejšie konflikty v rodine žiadne neboli, pretože bývalá svokra A. L. bola skôr ten typ, že keď jej aj niekto chcel pomôcť, tak ona urobila to

skôr, len aby druhých nezaťažovala svojimi problémami. Svokra ich v letných mesiacoch navštevovala každodenne, zvykla prísť buď ku nim alebo k žalobkyni v 1.rade K. R., exšvagrinej. Stretnutia v lete prebiehali fakticky každodenne, v zime sa stretávali podľa počasia. Vo vzťahu k žalobkyni v 3.rade N. V. uviedla, že so sestrou vychádzala A. L. veľmi dobre, stretnutia boli príležitostné, keď išli na hroby, tak sa zvykli zastaviť u pani V. v Korytárkach. Rovnako dobrý vzťah bol aj so žalobkyňou v 4.rade N. L., exsvokra sa zvykla zastaviť v Lučenci u rodiny žalobkyne v 4.rade. Po smrti matky sa exmanžel s tým ťažko vyrovnával, stal sa zamĺkvym a podľa jej názoru doteraz sa s tým ani nevyrovnal.

25. Svedok K. R., manžel žalobkyne v 1.rade, na pojednávaní dňa 06.05.2019 uviedol, že vzťahy v manželkinej rodine hodnotí ako veľmi dobré, manželka s mamou vychádzala veľmi dobre, bola s ňou v pravidelnom, každodennom kontakte, buď chodila svokra k nim alebo manželka chodila následne k nej poupratovať jej a pod. Svokra pomáhala manželke aj v obchode, chodila do obchodu rada a pre nich to bola veľká pomoc. Vzťahy so žalobcom v 2.rade, švagrom Ľ. L., boli rovnaké, stretávali sa a chodili na rôzne opekačky, guľáše, švagor pomáhal mame vždy keď mohol, napr. pomáhal je v záhrade a pod. Rovnako zvykli chodiť aj k svokrinej sestre pani N. V. keď chodili na chatu na Látkach, tak sa tam zvykli zastaviť, bývalú svokru zobrali, nechali ju u sestry a následne cestou späť ju vzali domov. Z jeho pohľadu sa so smrťou mamy manželka ťažko vyrovnávala, stále mamu spomína a stále sa musí nejakým spôsobom s tým vyrovnať.

26. Svedkyňa N. E. na pojednávaní dňa 06.05.2019 uviedla, že žalobkyňa v 4.rade je jej dcérou, nakoľko jej životný partner, otec žalobkyne v 4.rade bol synom zosnulej A. L.. Vzťahy v rodine Tomanovej hodnotila svedkyňa ako veľmi dobré. Pani A. L. mala veľmi dobré vzťahy so všetkými deťmi, či už so žalobkyňou v 1.rade, žalobcom v 2.rade, tak so svojou sestrou ako aj s vnučkou N.. Osobitne dobrý vzťah mala s rodinou žalobkyne v 1.rade a o to intenzívnejšie, že keď sa narodilo druhé dieťa žalobkyni v 1.rade, tak o maloletého C. sa starala ako stará mama, čím sa ich vzťah ešte zintenzívnil. Pravidelne navštevovala aj syna Ľ. L., Ľ. ich pozýval na víkendy, organizoval rôzne grilovačky a pod. Taktiež vo vzťahu k žalobkyni v 4.rade, dcére N. L., bol vzťah veľmi dobrý, navštevovali sa pravidelne, chodili so starkou, následne sa zvykli stretnúť aj u žalobkyne v 1.rade, resp. žalobcu v 2.rade. Vzťah s Monikou sa ešte zintenzívnil po smrti jej otca, kedy pravidelne, najmä potom ako svedkyňa začala pracovať v Rakúsku v dvojtýždenných turnusoch sa následne aj so starou mamou stretávali, chodili ju navštevovať, chodili spolu na cintorín a ten vzťah sa ešte zintenzívnil. O tragickom odchode pani A. L. sa svedkyňa dozvedela telefonicky od bývalej švagrinej Q. L. a následne žalobkyne v 1.rade. Poobliekali sa s dcérou N., išli ešte do nemocnice, kde predtým svedkyňa pracovala, mala preto tam dobré vzťahy, v prvom momente ju chcel personál aj pustiť za pani L., následne však lekár to zakázal z dôvodu jej stavu a z dôvodu, že poškodená A. L. už v priebehu návštevy zosnula. Dcéra N. L. zostala v šoku, zostali ešte v nemocnici asi hodinu, celé to dcéra preplakala. Svedkyňa uviedla, že vo vzťahu k ostatným členom rodiny, znášali to všetko zle, veľmi ťažko, najmä žalobca v 2.rade Ľ. L., ktorý sa pohoršoval na tým, že bola vec medializovaná, že nikto nebral na pozostalých ohľad a dokonca sa to rozoberala na Facebook-u. Osobitne ťažko to dcéra N. znášala, pretože 14. januára má narodeniny, 31. decembra sa nehoda stala a nejaké tri dni pred nehodou sa ešte so starou mamou rozprávala o tom aké budú oslavy, že by starká mala prísť a pod.

27. Svedok I. V. na pojednávaní dňa 06.05.2019 uviedol, že je synom žalobkyne v 3.rade N. V., pričom vzťahy v rodine zosnulej A. L. hodnotí ako veľmi dobré, či už sa jednalo o vzťahy pani A. L. k jej deťom, ako aj vzťah k sestre N. V.. Smrť pani A. L. bola pre všetkých šokom a každý sa s tým nejako vyrovnával. Žalobkyňa v 3.rade (matka svedka) často sestru spomína, boli v telefonickom kontakte, chodia pani A. L. na hrob a taktiež keď oslavovala žalobkyňa v 3.rade 70-tiny, tak keby jej sestra A. L. bola medzi živými, tak určite by na tejto oslave nechýbala.

28. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 2T/162/2017-322 zo dňa 20.03.2018 bol žalovaný v 1. rade v postavení obžalovaného uznaný za vinného, že dňa 31.12.2016 v čase asi o 09:00 hod. v obci Halič na cesta III/266 po ulici Mieru viedol osobné motorové vozidlo zn. VW Polo, EČ: V.-XX A., v smere od obce Praha na Lučenec, pričom sa plne nevenoval vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, dostatočne nesledoval pohyb chodkyne A. L., následkom čoho začalo vozidlo brzdiť až 1,2 sek. pred zrážkou s ňou, čo bolo o 6,1 sek. neskôr, ako mohol túto chodkyňu prvýkrát spozorovať vo vzdialenosti cca 96,4 m pred vozidlom a 9,5 m vpravo od miesta zrážky, teda na pohyb chodkyne prechádzajúcej cez vozovku súvislou chôdzou, mimo priechodu pre chodcov, reagoval oneskorene, v dôsledku čoho túto zachytil s vozidlom v pravom jazdnom pruhu, v smere svojej jazdy a to pravou

prednou časťou vozidla, pričom pri nehode utrpela chodkyňa A. L. mnohopočetné rozsiahle zranenie lebky, mozgu, krčnej chrbtice, ktoré viedli k zlyhaniu životne dôležitých centier mozgu v dôsledku jeho pomliaždenia, opuchu s podpolebnicovým krvácaním, pri súčasnej zlomenine krčnej chrbtice a kosti panvy, ktorým zraneniam táto dňa 31.12.2016 o 14.51 hod. v NsP Lučenec podľahla a takým konaním obžalovaný porušil ustanovenia § 3 ods. 2 písm. a), § 4 ods. 1 písm. c), e) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, tým spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona. Za to bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov s podmienečným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov a zároveň trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel na 2 roky a 6 mesiacov. Rozsudok sa stal právoplatným 20.03.2018.

29. Zo Znaleckého posudku č. 8/2017 súdneho znalca Ing. Z. R.Q. vyplýva, že z technického hľadiska príčinou dopravnej nehody z pohľadu vyvolania kolízneho stavu ako aj možnosti zabránenia dopravnej nehode bola zlá technika jazdy vodiča VW Polo, pretože riadeniu vozidla nevenoval dostatočnú pozornosť a na chodkyňu reagoval oneskorene, minimálne o 2,6 sek. Na príčine dopravnej nehody z pohľadu zabránenia dopravnej nehody sa podieľal aj nesprávny spôsob prechádzania chodkyne cez cestu, ktorým vodiča vozidla VW Polo obmedzila. Z predložených podkladov neboli zistené žiadne také skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné preukázať, že rýchlosť vozidla VW Polo bola neprimeraná rozhľadovým podmienkam. Z technického hľadiska je preto možné konštatovať, že rýchlosť osobného vozidla VW Polo pred nehodou bola primeraná rozhľadovým podmienkam. Vodič osobného motorového vozidla VW Polo na vzniknutú situáciu, teda v čase keď mohol chodkyňu spozorovať reagoval oneskorene, a to minimálne o 2,6 sek., na chodkyňu reagoval správne, a to tak, že strhol riadenie doľava a začal svoje vozidlo brzdiť. Znalec zároveň konštatuje, že chodkyňa A.. L. mohla dopravnej nehode zabrániť takým spôsobom, že by cestu prechádzala v zmysle pravidiel cestnej premávky, čiže by vodiča vozidla VW Polo neobmedzila pri prechádzaní cez cestu mimo prechodu pre chodcov (v vzdialenosti cca 25 m od neho).

30. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

31. Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

32. Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

33. Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

34. Podľa § 16 OZ, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

35. Podľa § 415 OZ, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

36. Podľa § 420 ods. 1 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

37. Podľa § 442 ods. 1 OZ, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

38. Podľa § 444 OZ, pri škode na zdraví sa jednorazove odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

39. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len

„zákona o PZP“), poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

40. Podľa § 4 ods. 2 zákona o PZP, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
d) ušlého zisku.

41. Podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

42. Podľa § 5 ods. 1 Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného ku dňu 4.7.2016, vodič motorového vozidla kategórie Ps 11) s najväčšou konštrukčnou rýchlosťou prevyšujúcou 45 km.h-1 a vodič motorového vozidla kategórie L 12) je počas jazdy povinný vhodným spôsobom chrániť si zrak najmä okuliarmi alebo ochranným štítom, ak sa tým nezníži bezpečnosť jazdy, najmä v hmle, pri snežení alebo v daždi; je tiež povinný počas jazdy oboma rukami držať riadidlá s výnimkou prípadu, keď dáva znamenie podľa tohto zákona. Vodič motorového vozidla kategórie Ps s najväčšou konštrukčnou rýchlosťou prevyšujúcou 45 km.h-1 a vodič motorového vozidla kategórie L a jeho spolujazdec sú tiež povinní počas jazdy používať na hlave riadne upevnenú ochrannú prilbu určenú pre motocyklistov; to neplatí pre vodiča vozidla vybaveného bezpečnostnou kabínou alebo ochranným bezpečnostným rámom, ktoré je vybavené bezpečnostnými pásmi, a jeho spolujazdca.

43. Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pri prechádzaní cez cestu je chodec povinný prednostne použiť priechod pre chodcov, nadchod alebo podchod. Na priechode pre chodcov sa chodí vpravo. Chodec nesmie vstupovať na vozovku, ak prichádza vozidlo s právom prednostnej jazdy; ak sa chodec nachádza na vozovke, musí takémuto vozidlu bez meškania uvoľniť priestor na prejazd. Chodec je povinný umožniť električke plynulý prejazd.

44. Podľa § 53 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, chodci, ktorí prechádzajú cez priechod pre chodcov, musia brať ohľad na vodičov prichádzajúcich vozidiel najmä tým, že neprechádzajú jednotlivo, ale v skupinách. To platí aj voči vodičom odbočujúcim na cestu, cez ktorú chodci prechádzajú. Chodec nesmie vstupovať na vozovku, a to ani pri použití priechodu pre chodcov, ak vzhľadom na rýchlosť a vzdialenosť prichádzajúcich vozidiel nemôže cez vozovku bezpečne prejsť. Iným účastníkom cestnej premávky ako chodcom je používanie priechodu pre chodcov zakázané, ak v § 55a ods. 2 nie je ustanovené inak.

45. Podľa § 53 ods. 3 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, mimo priechodu pre chodcov sa smie cez vozovku prechádzať len kolmo na jej os. Chodci smú prechádzať cez vozovku mimo priechodu pre chodcov, len ak s ohľadom na vzdialenosť a rýchlosť jazdy prichádzajúcich vozidiel nedonútia ich vodičov na zmenu smeru alebo rýchlosti jazdy.

46. Podľa § 53 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pred vstupom na vozovku sa chodec musí presvedčiť, či tak môže urobiť bez nebezpečenstva, a len čo vstúpi na vozovku, nesmie sa tam bezdôvodne zdržiavať ani zastavovať. To platí na priechode pre chodcov i mimo neho. Chodec nesmie prekonávať zábradlie ani iné zábrany.

47. V konaní bolo nesporným, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 2T/162/2017-322 zo dňa 20.03.2018 bol žalovaný v 1. rade právoplatne odsúdený na tom skutkovom základe, že dňa 31.12.2016 v čase asi o 09:00 hod. v obci Halič na cesta III/266 po ulici Mieru viedol osobné motorové vozidlo zn. VW Polo, EČ: V.-XX A., v smere od obce Praha na Lučenec, pričom sa plne nevenoval vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, dostatočne nesledoval pohyb chodkyne A. L., následkom čoho začalo vozidlo brzdiť až 1,2 sek. pred zrážkou s ňou, čo bolo o 6,1 sek. neskôr, ako mohol túto

chodkyňu prvýkrát spozorovať vo vzdialenosti cca 96,4 m pred vozidlom a 9,5 m vpravo od miesta zrážky, teda na pohyb chodkyne prechádzajúcej cez vozovku súvislou chôdzou, mimo priechodu pre chodcov, reagoval oneskorene, v dôsledku čoho túto zachytil s vozidlom v pravom jazdnom pruhu, v smere svojej jazdy a to pravou prednou časťou vozidla, pričom pri nehode utrpela chodkyňa A. L. mnohopočetné rozsiahle zranenie lebky, mozgu, krčnej chrbtice, ktoré viedli k zlyhaniu životne dôležitých centier mozgu v dôsledku jeho pomliaždenia, opuchu s podpolebnicovým krvácaním, pri súčasnej zlomenine krčnej chrbtice a kosti panvy, ktorým zraneniam táto dňa 31.12.2016 o 14.51 hod. v NsP Lučenec podľahla a takým konaním obžalovaný porušil ustanovenia § 3 ods. 2 písm. a), § 4 ods. 1 písm. c), e) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, tým spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona. Za to bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov s podmienečným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov a zároveň trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel na 2 roky a 6 mesiacov. Rozsudok sa stal právoplatným 20.03.2018.

48. Nesporným bolo taktiež, že žalovaný bol vodičom a prevádzkovateľom predmetného motorového vozidla, ktoré bolo poistené poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného v 2.rade.

49. Z vykonaného dokazovania je zrejmé a medzi stranami ani nebolo sporným, že žalobcovia v 1., 2., 3. a 4. rade sú blízkymi príbuznými poškodenej A. L. vo vzťahu dieťa - rodič, vnuk - starý rodič, resp. súrodeneckom. Svedecké výpovede ani výpovede strán neboli zo strany žalovaných namietané vo vzťahu k skutočnostiam, ktorými žalobcovia svoj intenzívny vzťah k zosnulej A. L. preukazovali.

K aktívnej vecnej legitimácii žalobcov:
50. Žalobcovia sú nesporne fyzickými osobami v postavení blízkych príbuzných, ktorí sú v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení oprávnenými domáhať sa voči neoprávneným zásahom do ich práva na ochranu osobnosti v zmysle § 11, 13 a 16 OZ ako pozostalé osoby po poškodenej A. L..

K pasívnej vecnej legitimácii žalovaných 1/, 2/ a pojmu škoda:
51. Žalovaný v 1.rade ako právoplatne odsúdená osoba, ktorá spôsobila zavineným porušením povinnosti pri vedení motorového vozidla smrť poškodenej A. L. je v spore o ochranu práv žalobcov 1/ až 4/ osobou, ktorá je pasívne vecne legitimovaná, t.j. osobou jednak zodpovednou, ako aj povinnou v zmysel vyššie uvedených zákonných ustanovení vo vzťahu k právu žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá konaním žalovaným 1/ žalobcom vznikla. Konanie žalovaného 1/ naplnilo všetky pojmové znaky škody, a to porušenie právnej povinnosti, vznik škody medzi ktorú je potrebné zahrnúť aj náhradu nemajetkovej škody tak, ako to bude uvedené nižšie, pričom k vzniku tejto škody prišlo v priamej príčinnej súvislosti s konaním žalovaného 1/, t.j. porušením jeho povinnosti pri vedení motorového vozidla a následným spôsobením nehody, pri ktorej došlo k úmrtiu poškodenej A. L..

52. Škoda zahŕňa nielen zníženie majetku a ušlý zisk, ale aj nemajetkovú škodu (nemajetkovú ujmu). Je preto potrebné vykladať termín škoda v § 4 ods. 2 písm. a) aj ako nemateriálnu škodu na zdraví. Nemali by byť pochybnosti, že strata života najbližšieho príbuzného je spojená s negatívnym dopadom v emočnej, citovej, teda nemajetkovej sfére príbuzných a na ich psychické zdravie. Je plne opodstatnený záver, že v takýchto situáciách vzniká ujma (škoda) aj v psychickej rovine dotknutých osôb.

53. Z hľadiska systematiky Občianskeho zákonníka nie je až tak významné, že náhrada nemajetkovej ujmy za stratu života je upravená v inej časti kódexu Prvá časť druhá hlava ako náhrada škody (šiesta časť druhá hlava). Povinné poistenie musí kryť akúkoľvek škodu (ujmu) tak materiálnu, ako nemateriálnu. Platná právna úprava obsahuje takúto náhradu vychádzajúc z extenzívneho výkladu pojmu škody, ktorý v sebe nepochybne zahŕňa aj ujmu na zdraví (§ 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Zb. v znení neskorších predpisov) s tým, že náhrada nemajetkovej ujmy sa priznáva aj podľa ustanovení o ochrane osobnosti upravených v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

54. Škodou (ujmou) sa podľa európskeho práva rozumie aj nemateriálna škoda. Dôležitý je eurokonformný výklad zákona, aby nebol popretý zmysel a účinok smernice o poistení. Cieľom Smernice Rady 90/232/EHS zo dňa 14.05.1990 je zabezpečiť, aby povinné poistenie vozidiel umožňovalo všetkým spolujazdcom, obetiam nehody spôsobenej vozidlom dosiahnuť odškodnenie za ujmu, ktorú utrpeli. Vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú odškodnenie nehôd vyplývajúcich z prevádzky motorových

vozidiel nemôžu obrať uvedené ustanovenia o ich potrebný účinok (rozsudok Súdneho dvora C-537/03, body 27 a 28).

55. Vychádzajúc zo znenia § 4 ods. 1, 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Zb. v znení neskorších predpisov je zrejmé, že poistné krytie zahŕňa jednak škodu na zdraví a náklady pri usmrtení. Je potrebné vychádzať z extenzívneho výkladu pojmu škoda, ktorý v sebe nepochybne zahŕňa aj ujmu, keď pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma aj nemajetková, spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Keďže pojem škoda uvedený v čl. 1 bod 2 prvej smernice nie je presnejšie vymedzený, nič nenaznačuje, že ak sa niektoré druhy škody, akou je nemajetková ujma, majú nahradiť podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva, žeby sa mali vylúčiť z tohto pojmu (bod 58 rozsudku Súdneho dvora EÚ C-22/12).

56. Nakoľko rozsudok Súdneho dvora C-22/2012 zo dňa 24. 10. 2010, ktorej predmetom bol návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa čl. 267 ZFEÚ podaný rozhodnutím Krajského súdu v Prešove z 8. novembra 2011 vyriešil otázku (ne)súladu vnútroštátnej normy s právom únie a podal výklad komunitárneho práva - smerníc uvedených vo výroku rozsudku tak, že sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej, súd v súlade s imperatívom neaplikácie vnútroštátnej právnej normy odporujúcej právu ES neaplikoval ust. § 4 zákona č. 381/2001 Z. z. upravujúceho rozsah zodpovednosti, práve pre jeho rozpor s komunitárnym právom a posúdil vecnú pasívnu legitimáciu žalovanej v 2/ rade tak, že ju zaviazal na plnenie.

57. Súd ďalej v tejto súvislosti poukazuje na Smernicu Rady 90/232/EHS zo dňa 14. 5. 1990 a je bez pochybností zrejmé, že cieľom spomínanej smernice je zabezpečiť, aby povinné poistenie vozidiel umožňovalo všetkým spolujazdcom, obetiam nehody spôsobenej vozidlom dosiahnuť odškodnenie za ujmu, ktorú utrpeli. Vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú odškodnenie nehôd vyplývajúcich z prevádzky motorových vozidiel nemôžu obrať uvedené ustanovenia o ich potrebný účinok (rozsudok Súdneho dvora C-537/03, body 27 a 28).

58. Keďže pojem škoda uvedený v čl. 1 bod 2 prvej smernice nie je presnejšie vymedzený, nič nenaznačuje, že ak sa niektoré druhy škody, akou je nemajetková ujma, majú nahradiť podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva, žeby sa mali vylúčiť z tohto pojmu (bod 58 rozsudku Súdneho dvora EÚ C-22/12). Keďže zodpovednosť poisteného, ktorá vyplýva z § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice(bod 57 rozsudku Súdneho dvora EÚ C-22/12).Ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Účastníkom tohto poistného vzťahu je žalovaný (poisťovňa) v 2/ rade a z toho vyplýva dôvodnosť jej pasívnej legitimácie v prebiehajúcom konaní. Treba zdôrazniť, že únijné právo vzťahy ohľadne náhrady škody nereguluje. Harmonizácia sa týka až následného poistného krytia náhrady utrpenej nemajetkovej ujmy, ak ju vnútroštátne právo priznáva.

59. Vychádzajúc zo znenia § 4 ods. 1, 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Zb. v znení neskorších predpisov je zrejmé, že poistné krytie zahŕňa jednak škodu na zdraví a náklady pri usmrtení. Citovaný právny predpis výslovne nevylučuje náhradu nemajetkovej ujmy, keď v tejto súvislosti je potrebné vychádzať z extenzívneho výkladu pojmu škoda, ktorý v sebe nepochybne zahŕňa aj ujmu, keď pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma aj nemajetková, spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode.

60. Ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Účastníkom tohto poistného vzťahu je žalovaný (poisťovňa) v 2/ rade a z toho vyplýva dôvodnosť jej pasívnej legitimácie v prebiehajúcom konaní. Treba zdôrazniť, že únijné právo vzťahy ohľadne náhrady škody nereguluje. Harmonizácia sa týka až následného poistného krytia náhrady utrpenej nemajetkovej ujmy, ak ju vnútroštátne právo priznáva.

61. Zmyslom a cieľom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov je pokryť z poistenia náhradu ujmy v najširšom význame slova. Riziko vzniku škôd pri prevádzke dopravných prostriedkov je vysoké a nie je opodstatnené obmedzovať poistné plnenie a prenášať ho na osoby, ktoré práve za účelom nepredvídateľných situácií sú povinne zmluvne poistené, vrátane vodičov (porov. NS SR 3Cdo 228/2012).

62. Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia Najvyššie súdu SR, ktoré sa konalo 9. októbra 2018 bolo schválené na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky aj rozhodnutie z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, ktoré bolo publikované v zbierke č. 8/2018 pod č. R 61/2018 v znení právnej vety: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“. V uvedenom rozhodnutí dovolací súd vysvetlil, že pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa pojmy „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú.

63. Právny názor, vyjadrený v judikáte R 61/2018 je potrebné aplikovať aj na daný prípad. Už v niektorých rozhodnutiach (8 MCdo 4/2014, 3 Cdo 233/2015, 3 Cdo 223/2016) vyjadril právny názor, podľa ktorého nový (judikatúrou nanovo, prípadne inak formulovaný) právny názor sa aplikuje aj do minulosti (retrospektívne). Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza. Pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu, iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti. Súd, ktorý rozhoduje po zmene judikatúry, nemôže vedome aplikovať nesprávny, judikatúrou už prekonaný názor. Nový právny názor je vzhľadom na to potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Tým sa prípustné retrospektívne pôsobenie zmeny judikatúry líši od neprípustného retroaktívneho pôsobenia právnych noriem.

64. Vyššie uvedenej interpretácii pojmu škodu v zmysle § 442 OZ korešponduje právny názor vyslovený Ústavným súdom SR v Náleze zo dňa 05.12.2018 pod sp. zn. II.ÚS 695/2017, právna veta: „Občiansky zákonní v § 442 pojem „škoda“ síce priamo nedefinuje, ale vymedzuje ju nepriamo, a to tým spôsobom, že ustanovuje rozsah jej náhrady (nahrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk), pričom na § 442 nadväzujú ďalšie ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré ďalej konkretizujú povahu nárokov na náhradu škody a rozsah ich náhrady. V tejto súvislosti je predovšetkým relevantné znenie § 444 Občianskeho zákonníka, z obsahu ktorého vyplýva, že pri škode na zdraví jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie spoločenského uplatnenia, teda zjavne nároky svojou povahou nehmotného charakteru, čo signalizuje, že Občiansky zákonník vo všeobecnej rovine v súvislosti s používaním pojmu „škoda“ nerobí žiadny rozdiel medzi hmotnou (materiálnou) a nehmotnou (imateriálnou) škodou. Keďže Občiansky zákonník nie je konzistentný pri používaní pojmov škoda a ujma, nemožno z tejto skutočnosti robiť ďalekosiahle závery v tom smere, že škodou je v zmysel občianskoprávnej úpravy len hmotná (materiálna) ujma. Z uvedeného potom vyplýva, že Občiansky zákonník významovo s pojmom škoda nespája iba materiálnu škodu, čo v okolnostiach danej veci znamená, že z právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku ani z právnej úpravy obsiahnutej v zákona č. 381/2001 Z.z. nevyplýva nič, čo by bránilo takej interpretácii pojmu „škoda“, ktorý by v rámci svojho obsahu zahŕňal škodu majetkovú, ako aj škodu nemajetkovú.“

65. Pri posúdení otázky pasívnej legitimácie žalovaného v II. rade, súd v danom prípade vychádzal z ustálenej rozhodovacej praxe, za ktorú treba považovať aj rozhodnutie z 31.7.2017, sp. zn. 6MCdo/1/2016, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR č. 8/2018 pod č. R 61/2018 v znení právnej vety: Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom

poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení, je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody, spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. V uvedenom rozhodnutí Najvyšší súd vysvetlil, že pri výklade pojmu škoda, pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc EÚ, ktoré boli nahradené toho času platnou Smernicou Európskeho parlamentu a rady 2009/103/ES zo 16.9.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie, ujmy, alebo škody, či používa pojmy akákoľvek ujma, alebo škoda, alebo akákoľvek škoda, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu, ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú. K rovnakému záveru na základe právneho názoru vysloveného v rozsudku sp. zn. 6MCdo/1/2016 z 31.7.2017 dospel Najvyšší súd aj v ďalších rozhodnutiach a to sp. zn. 2Cdo/33/2017, sp. zn. 6Cdo/143/2017, sp. zn. 6Cdo/206/2017, sp. zn. 6Cdo/80/2018, sp. zn. 8Cdo/6/2018 a sp. zn. 8Cdo/177/2018. K rovnakému právnemu názoru dospel taktiež aj Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach a to sp. zn. I. ÚS 474/2016, sp. zn. III. ÚS 646/2015, sp. zn. I. ÚS 206/2015 a sp. zn. III. ÚS 666/2016. Na základe vyššie uvedeného súd považuje rozhodnutia Najvyššieho súdu a Ústavného súdu za rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú prax v riešení otázky pasívnej legitimácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody, spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Na základe vyššie uvedeného, je podľa názoru súdu žalovaná v 2. rade pasívne legitimovaná z dôvodu, že náhrada nemajetkovej ujmy je predmetom poistného krytia v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z.

66. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že žaloba bola žalobcami v 1. až 4. rade podaná čo do základu dôvodne. Z rozsudku Okresného súdu Lučenec, č.k. 2T/162/2017-322 zo dňa 20.03.2018 vyplýva, že k usmrteniu rodinného príslušníka žalobcov poškodenej A. L. došlo pri dopravnej nehode dňa 31.12.2016, pričom dopravnú nehodu zavinil žalovaný v 1. rade porušením zákonných povinností, v dôsledku nevenovaniu sa plne vedeniu vozidla a nesledovaniu situácie v cestnej premávke, keď dostatočne nesledoval pohyb chodkyne A. L., následkom čoho začal vozidlo brzdiť až 1,2 sek. pred zrážkou s ňou, čo bolo o 6,1 sek. neskôr ako mohol chodkyňu prvýkrát spozorovať vo vzdialenosti cca 96,4 m pred vozidlom a 9,5 m vpravo od miesta zrážky. Súd ďalej zo znaleckého posudku v trestnom konaní mal preukázané, že poškodená prechádzala cez vozovku mimo vyznačeného prechodu pre chodcov. Žalovaný 1/ bol vodičom motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. u žalovaného v 2/ na základe uzatvorenej zmluvy o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu, spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a táto poistná udalosť bola nahlásená u spoločnosti žalovaného 2/. V danom prípade sú dospel k záveru, že došlo k neoprávnenému zásahu zo strany žalovaného 1/ do súkromia žalobcov chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je rodinný život žalobcov. Žalovaný v 1/ porušením svojej zákonom uloženej povinnosti pri riadení motorového vozidla spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel rodinný príslušník žalobcov, zasiahol do ich práva na rodinný život a na rozvíjanie ďalších rodinných väzieb, čím spôsobil značnú citovú ujmu. Strata rodinného príslušníka je neodvrátiteľnou ujmou pre žalobcov, ako rodinných príslušníkov zomrelého, takže v danom prípade súd má za to, že primeraným zadosťučinením je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Je nepochybné, že žalovaný 1/ svojim konaním zasiahol neoprávnene do osobnostných práv žalobcov takým spôsobom a s takými následkami, pri ktorých je nepostačujúce zadosťučinenie v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a žalobcom v dôsledku toho patrí náhrada spôsobenej nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy je potrebné prihliadnuť na to, že tragická smrť matky a starej matky, resp. sestry je pre pozostalých mimoriadnym zásahom do ich osobnostných práv a v tej súvislosti je potrebné zohľadniť, ako sa žalobcovia v 1. až 4.rade so smrťou príbuzného vyrovnali a aké dôsledky spôsobilo násilné pretrhnutie väzieb vo vnútri rodiny.

67. Medzi fyzickými osobami existujú vzájomné sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy, vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, pričom porušením práva na život jednej z nich môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti, aby tak fyzická osoba mohla rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromie a rodinný život fyzickej osoby.

68. Pri určení celkovej výšky priznaného plnenia súd prvého stupňa skonštatoval, že je nepochybné, že žiadne finančné plnenie nedokáže zmierniť trápenie a žiaľ osôb dotknutých smrťou im blízkeho človeka. K primeranosti súd uvádza, že akákoľvek uplatnená výška náhrady škody (ujmy) nemôže ani zďaleka pokrývať skutočnú citovú ujmu, ktorá vznikla žalobcom stratou ich príbuznej, nakoľko táto je v peňažnej forme nemerateľná.

69. V prejednávanej veci bolo preukázané, že žalovaný v 1. rade porušil dopravné predpisy v dôsledku čoho došlo k dopravnej nehode, pri ktorej zahynula matka, stará matka a sestra žalobcov. Tým došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcov na súkromný a rodinný život. Pri predmetnej dopravnej nehode zahynul najbližší príbuzný žalobcov a jeho úmrtie je pre nich nepochybne traumatizujúce.

70. Súd k výške náhrady škody poukazuje na vec Vitalijs Drozdovs/Baltikums AAS Súdneho dvora,v ktorom sa spomína neprípustnosť administratívneho poistného limitu pod 1 milión Eur v jednom prípade(C-277/12 Vitalijs Drozdovs/Baltikums AAS).

71. Je ďalej potrebné zdôrazniť, že výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je súdom určovaná voľnou úvahou, vždy však s prihliadnutím na zákonné kritéria závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Určenie konkrétnej výšky náhrady potom musí zohľadňovať všetky okolnosti konkrétneho prípadu a musí byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä s obsahom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť, že skúmané zásahy vyvolávajú spravidla ujmu dlhotrvajúcu, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú.

72. Pri úvahe o výške tejto náhrady z hľadiska závažnosti vzniknutej ujmy zohľadnil súd najmä to, že žalobcovia v 1. a 2. rade stratili v jednom okamihu matku, s ktorou tvorili harmonickú rodinu, boli s ňou v každodennom kontakte, vzájomne si pomáhali a a v dôsledku násilného úmrtia došlo k nezvratnému ukončeniu tohto spolužitia. Rovnako u žalobcov v 3. a 4. rade, žalobkyňa 4/ stratila v jednom okamihu starú mamu, čo bolo o to bolestivejšie, že už predtým umrel jej otec zo strany rodiny L. (syn poškodenej A. L.). Žalovaná v 3.rade, ako to vyplynulo z dokazovania, bola v intenzívnom kontakte so sestrou A. L., ktorá jej zostala ako jediná príbuzná so súrodencov, keďže bližší kontakt s druhou ešte žijúcou sestrou v Českej republike neudržiava. Na druhej strane súd vzal zreteľ pri určovaní výšky, aj na to, že v čase úmrtia mala poškodená 75 rokov, čo korešponduje priemernej výške dožitia žien v Slovenskej republike, avšak bola naďalej aktívna, samostatná a nebola odkázaná pomocou na iné osoby, bola teda v plnej sile primeranej jej veku pomáhať svojim príbuzným, byť s nimi v kontakte a týmto spôsobom ich spoločný rodinný život stmeľovať a obohacovať. Osobitne u žalobkyne v 1.rade sa strata prejavila nielen prerušením kontaktu, ale aj tým, že v dôsledku tragického úmrtia matky musela prerušiť podnikateľskú činnosť, keďže už nemala osobu, ktorá by jej príležitostne pomáhala tak, ako to robila poškodená A. L..

73. Súd zhodnotil, že v dôsledku smrti starej matky došlo taktiež k zásahu do citového rodinného života žalobkyne 4/, ktorá je do budúcna ochudobnená o prežívanie budúceho rodinného života a táto po smrti blízkej osoby, vzhľadom na veľmi dobré vzťahy pociťovala intenzívnu stratu blízkej osoby, a to aj s poukazom na to, že žalobkyňa 4/ žije už len so svojou matkou N. E., keďže otec žalobkyne 4/ (syn poškodenej A. L.) je už nežijúcim. Tragickým úmrtím starej matky došlo k nezvratnej deštrukcii rodinných vzťahov. V dôsledku nečakanej smrti starej matky žalobkyňa 4/ prežíva pocit smútku a stratila možnosť viesť s ňou ďalší súkromný život a tým je ochudobnená o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov.

74. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy u žalobcov v 1/, 2/ súd prihliadol na okolnosť, že tragická smrť matky je pre dieťa mimoriadnym zásahom do ich osobnostných práv bez ohľadu na vek, a teda u žalobcov v 1/, 2/ došlo k nesmierne vážnej ujme, spočívajúcej v strate rodiča, čím sú do budúcna ochudobnení o rodinný život, ako aj ochudobnený po citovej stránke, ide o stratu nezvrátiteľnú a do budúcna už so zomrelou matkou nebudú môcť prežívať rodinný život. Súd mal preukázané vzťahy medzi žalobcami v 1/ až 4/ a nebohou A. L. tak, ako to vyplynulo z ich vlastných prednesov, ako aj zo svedeckých výpovedí, boli mimoriadne dobré.

75. Súd dospel k záveru, že protiprávnym konaním žalovaného 1/ došlo k nezvratnej deštrukcii medziľudských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov a tým k zásahu do ich

osobnostných práv. U žalobcov 1/, 2/ k väčšiemu, nakoľko stratili matku a vzniknutá trauma v živote žalobcov 1/, 2/ je fakticky neodstrániteľná. Podľa názoru súdu je trauma žalobkyne 1/ vyššia oproti traume žalobcu 2/, aj keď si je súd vedomý toho, že subjektívne pocity smútku, beznádeje a straty nie je možné vyjadriť finančným ekvivalentom, avšak žalobkyňa 1/ bola v intenzívnejšom kontakte s poškodenou, ktorá jej pomáhala či už v obchode, ako aj s výchovou maloletého syna. Preto za primerané zadosťučinenie žalobkyne 1/ 8.000,- Eur u žalobcu 2/ 7.000,- Eur. Žalobkyni 1/, ktorá je v rovnakom postavení ako žalobca 2/ súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo vyššej výške z dôvodu, že jej vzťah k poškodenej bol preukázateľne intenzívnejšieho charakteru s poukazom na každodenný kontakt, pomoc pri výchove maloletého syna, ako aj pomoc pri podnikaní. Vo vzťahu k žalobkyni 3/ má súd za to, že bol preukázaný vzťah medzi súrodencami spočívajúci v pravidelnom telefonickom a osobnom kontakte, pričom tragické úmrtie A. L. nepochybne vyvolalo traumu u žalobkyne v 3. rade. Vzťahy medzi žalobkyňou v 3. rade a poškodenou A. L. je možné hodnotiť ako dobré, rodinné a súrodenecké vzťahy, ktoré však nedosiahli intenzitu vzťahov medzi rodičom a dieťaťom tak, ako je to u žalobcov 1/, 2/. Žalobkyňa v 4.rade ako vnučka poškodenej A. L. nepochybne s menovanou mala dobrý vzťah, ktorý sa odrážal v pravidelnom kontakte či už osobnom alebo telefonickom a tento sa ešte zintenzívnil po smrti jej otca, keďže stará mama A. L. bola najbližšou žijúcou príbuznou s otcovej strany, keďže so starým otcom kontakty neudržiavala. Pocity smútku z bezprostrednej straty a následné správanie sa žalobkyne v 4.rade po tragickej udalosti boli popísané samotou žalobkyňou, ako aj svedkyňou N. E., pričom ich výpovede žalovanými namietané neboli. Z uvedeného dôvodu, aj s poukazom na to, že žalobkyňa v 4.rade je mladou osobou a v čase smrti starej mamy mala iba 16 rokov, čo ju nepochybne poznačilo, avšak na druhej strane s touto udalosťou sa do budúcna môže vzhľadom na plynutie času lepšie vysporiadať. Z vyššie uvedených dôvodov preto súd priznal žalobkyni 3/ sumu 4.000,- Eur a žalobkyni 4/ sumu 6.000,- Eur.

76. Súd okrem toho, že vzal do úvahy negatívny dopad následkov dopravnej nehody, smrti blízkeho príbuzného na rodinný život celej rodiny aj z hľadiska citovej traumy všetkých žalobcov, ako aj negatívny dopad na ich život s tým, že súd prihliadal pri určení výšky nemajetkovej ujmy u jednotlivých žalobcov v 1. až 4. rade aj na správanie žalovaného v 1. rade po dopravnej nehode, keď z vykonaného dokazovania vyplynulo, síce že žalovaný v 1. rade sa bezprostredne po nehode neospravedlnil, učinil až na pojednávaní v trestnej veci pred vyhlásením rozhodnutia, zároveň sa však opakovane ospravedlnil v predmetnom sporovom konaní, svoje konanie pred žalobcami oľutoval. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy súd prihliadol aj na tú skutočnosť, že zosnulá A. L. v čase dopravnej nehody porušila zákonné ustanovenie § 53 ods. 1, 2, 3, 4 Zákona č. 8/2009 Z.z., keď prechádzala ako chodkyňa vozovku mimo vyznačeného prechodu pre chodcov.

77. Súd pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy prihliadal aj na pomery žalovaného v 1. rade, ktorý však svoje majetkové pomery nijakým spôsobom nepreukazoval, na neprimeranosť výšky odškodnenia ani na nedostatok finančných prostriedkov na ich úhradu a ani výšku uplatneného práva nenamietal.

78. Súd na druhej strane prihliadol i na pomery na strane žalovaného v 2. rade, ktorým je poisťovňa, ktorá vznik udalosti nijakým spôsobom nezavinila, nebola na nej účastná a je subjektom odlišným od pôvodcu zásahu do osobnostných práv žalobcov (vodiča motorového vozidla). Žalovaný v 2. rade je silným a stabilným subjektom, pôsobiacim v oblasti poisťovníctva od roku 1994 (od 1.1.1994), ktorého predmetom činnosti je okrem iného vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta v sektore: 1.prijímania vkladov, 2. poskytovania úverov a spotrebiteľských úverov. Hodnota základného imania spoločnosti žalovaného v 2. rade predstavuje podľa výpisu z Obchodného registra 13 944 000 €. Žalovaný v 2. rade tak dlhoročne poskytuje služby v oblasti poistenia majetku, životného poistenia, neživotného poistenia a je jedným z niekoľkých subjektov v oblasti poisťovníctva na slovenskom finančnom trhu. Výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy tak nie je vzhľadom na pomery žalovaného v 2. rade neprimeraná a nepôsobí likvidačne.

79. Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a keďže súd priznal žalobkyni 1/ nemajetkovú ujmu vo výške 8.000,- €, žalobcovi 2/ nemajetkovú ujmu vo výške 7.000,- €, žalobkyni 3/ nemajetkovú ujmu vo výške 4.000,- € a žalobkyni 4/ nemajetkovú ujmu vo výške 6.000,- €. Súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol z vyššie uvádzaných dôvodov.

80. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy u žalobcov v 1. až 4. rade súd vychádzal aj z právoplatných rozhodnutí súdov SR, pričom súd poukazuje na právoplatný rozsudok Krajského súdu Košice, č.k.

9Co/462/2016 zo dňa 21.9.2017, právoplatný rozsudok Krajského súdu Nitra, č.k. 7Co/286/2017 zo dňa 21.6.2018, právoplatný rozsudok Krajského súdu Trenčín č.k.17Co/322/2017 zo dňa 26.7.2018, pričom súd tu poukazuje, že vo všetkých vyššie uvedených rozhodnutiach prebiehalo konanie ohľadne náhrady nemajetkovej ujmy a v týchto rozhodnutiach bola priznaná nemajetková ujma pre rodičov zosnulého pri dopravnej nehode, t.j. otcovi 15 000,- €, matke 15 000,- € a súrodencovi 10 000,- €, pričom sa jednalo o prípady tragického úmrtia dieťaťa rodičom a následnej straty väzieb medzi rodičmi a zosnulým dieťaťom, resp. medzi jeho súrodencami. Tu súd poukazuje, že súd rozhodol o náhrade nemajetkovej ujmy tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia s poukazom aj na vyššie uvedené rozhodnutia súdov SR v obdobných veciach, ako aj s poukazom na okolnosti, na ktoré prihliadal pri určovaní nemajetkovej ujmy tak u detí nebohej, ako aj sestry nebohej a vnučky nebohej a na závažnosť vzniknutej ujmy.

81. Pokiaľ sa žalobcovia v 1. až 4. rade domáhali toho, aby súd zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade na zaplatenie nemajetkovej ujmy, pričom v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného, súd takémuto návrhu vyhovel. V prípade plurality zodpovedných subjektov na náhradu nemajetkovej ujmy, ak poškodení majú nárok na náhradu jednak voči zodpovednému subjektu vodičovi dopravného prostriedku a zároveň na totožné plnenia súčasne nárok z iného právneho dôvodu, v tomto prípade podľa § 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení nemožno uložiť povinnosť žalovaným plniť spoločne a nerozdielne, ale toto je možné uložiť len tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného, čo súd vo svojom rozhodnutí aj urobil. Ustanovenie § 15 Zákona č. 381/2001 Z.z. umožňuje uplatniť na súde nárok voči škodcovi na náhradu škody, ako aj voči poisťovni, pričom treba zdôrazniť, že ide o dva samostatné nároky poškodeného proti dvom subjektom, ale voči každému z nich z iného právneho dôvodu. Z tohto dôvodu súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

82. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

83. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

84. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

85. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

86. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

87. Žalobcovia 1/ až 4/ boli v konaní úspešní, napriek tomu, že súd im priznal len časť uplatneného práva, keďže výška nemajetkovej ujmy závisela od jeho úvahy. Vzhľadom k uvedenému súd priznal žalobcom právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorá bude počítaná zo základu, ktorým je rozsudkom priznaná suma. Zamietnutie žaloby v časti podľa názoru súdu nemá vplyv na úspešnosť žalobcov v konaní v rozsahu akom im súd právo priznal. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Ulica Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd Banská Bystrica, a to písomne.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 Civilného sporového poriadku, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Podľa § 367 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd.

Podľa § 367 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 367 ods. 3 Civilného sporového poriadku, právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti.

Podľa § 368 Civilného sporového poriadku, osoba oprávnená podať odvolanie sa môže odvolania vzdať. Vzdať sa odvolania možno len voči súdu, a to až po vyhlásení rozhodnutia.

Podľa § 369 ods. 1 Civilného sporového poriadku, dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova.

Podľa § 369 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od

právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania.

Podľa § 369 ods. 3 Civilného sporového poriadku, ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví.

Podľa § 369 ods. 4 Civilného sporového poriadku, ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.